

Základní škola a mateřská škola Český Těšín Kontešinec,
příspěvková organizace
Masarykovy sady 104, 737 01 Český Těšín

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Obsah

1. Identifikační údaje školy	3
2. Charakteristika školní družiny	4
3. Podmínky vzdělávání	4
4. Organizace vzdělávání	7
5. Charakteristika vzdělávacího programu	7
6. Vzdělávací obsah	9
7. Evaluace	16

1. Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Předkladatel:

název školy: Základní škola a mateřská škola Český Těšín Kontešinec, příspěvková organizace
REDIZO 691 003 459
IČ 72 54 59 17
adresa školy Masarykovy sady 104, 737 01 Český Těšín
ředitel Ing. Petr Chalupa
Školní družina Školní družina Masarykovy sady 82, 737 01 Český Těšín
kontakty
telefon +420 558 712 341
e-mail info@zskontesinec.net
www http://www.zskontesinec.net
fax +420 558 712 341
Zřizovatel:
zřizovatel Město Český Těšín (www.tesin.cz)
Adresa zřizovatele Náměstí ČSA 1/1, Český Těšín, 737 01
Platnost: od 1. 9. 2013

Dne:

Podpis ředitele:

Razítko:

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina je součástí Základní školy a mateřské školy Český Těšín Kontešinec, sídlí ve starším vilovém objektu mimo školní budovu, od níž jí dělí vzrostlý park. Školní družina využívá pro svou činnost čtyři třídy, školní klub, školní kuchyňku a keramickou dílnu. V hlavní budově základní školy využívá školní družina počítačovou učebnu, kde je zaveden internet, knihovnu a hudebnu. Děti ze školní družiny mohou dále využívat k pohybovým aktivitám tělocvičnu a prostornou zahradu mateřské škole, která je také součástí naší základní školy. Zahrada je vybavena pěknými průlezkami, pískovišti a jinými atrakcemi. Součástí této zahrady jsou rovněž dva bazény, které využíváme v horkých letních dnech. Stravování dětí probíhá ve školní výdejně, která je v areálu hlavní budovy školy.

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Materiální podmínky naší školní družiny

Žáci navštěvující školní družinu mohou využívat čtyři prostorné třídy s herním koutem, tyto jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem, dále využívají tělocvičnu, školní klub, kuchyňku, počítačovou učebnu, knihovnu, hudebnu. Při pobytu venku mají žáci k dispozici prostornou zahradu mateřské školy, která je vybavena průlezkami, pískovištěm a dvěma bazény. K hrám využívají žáci sportovní náčiní, časopisy, příruční knihovnu a stolní hry.

3.2 Životaspráva

Školní družina nemá vlastní kuchyň. Žáci chodí na oběd do školní výdejny přes park. Poskytovaná strava je plnohodnotná, podle zásad zdravé výživy. Do stravy dětí je pravidelně zařazováno ovoce a zelenina. Pitný režim – nezávadná voda z kohoutků, doporučujeme rodičům, aby dětem zajistili tekutiny i na odpolední pobyt ve ŠD.

3.3 Psychosociální podmínky

Žákům, kteří nastoupí do školní družiny, umožníme postupnou adaptaci na nové prostředí. Respektujeme potřeby dětí, jejich individuální zvláštnosti a vytváříme ně radostné, podnětné a bezpečné prostředí. Se žáky jednáme vstřícně, klidně, vedeme je nenásilným způsobem, Dodržujeme stanovený řád, zachováváme osobní svobodu žáků, volnost žáků.

Žákům dáváme jasné a srozumitelné pokyny, na počátku školního roku vytvoříme a seznámíme žáky s jasnými pravidly chování a jednání ve třídě. Podporujeme vzájemné kamarádské vztahy, učíme děti si vzájemně pomáhat. Se žáky se snažíme komunikovat příjemně a nenásilně, se žáky zbytečně nemanipulujeme. Žákům dáváme možnost vlastní volby, potlačujeme nezdravou soutěživost. Vyhýbáme se negativním slovním komentářům a nabízíme takovou činnost, která odpovídá jejich věku, mentalitě a je pro ně snadno pochopitelná. Podporujeme žáky v samostatných pokusech, ve vlastní praktické činnosti.

Učitelky vytváří vstřícné prostředí, plné důvěry, tolerance a ohleduplnosti, zdvořilosti a kooperace. Nikdo nesmí být znevýhodňován nebo z jakýchkoli důvodů diskriminován. Zákonní zástupci žáků jsou na počátku školního roku seznámeni se školním řádem a jeho dodržováním.

3. 4 Organizační řád a řízení školní družiny

3.4.1 Ve školní družině je určena jako vedoucí zaměstnanec vedoucí vychovatelka, která je jmenována ředitelem školy. Zajišťuje přihlašování a odhlašování žáků, vybírání poplatků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností.

3.4.2 Provozní doba ŠD: ranní družina od 6:00 do 7:30,
odpolední družina od 11:40 do 17:00.

3.4.3 Rozvrh činností jednotlivých oddělení:

11:40 – 13:15 – stravování ve školní jídelně, odpočinková činnost

13:30 – 15:00 – zájmová činnost

15:00 – 17:00 – psaní domácích úkolů, individuální činnosti dětí

Aby nebyla narušována činnost oddělení, jsou pro odchody dětí stanoveny tyto doby: po obědě, 13:30, 15:00. Provoz končí v 17:00 hod. Při nevyzvednutí žáka do stanovené doby rodiči vychovatelka nejdříve podle možností informuje telefonicky rodiče žáka a osoby uvedené na přihlášce dítěte do ŠD. Pokud je tento postup bezvýsledný, kontaktuje pracovníka obecního úřadu a požádá o pomoc policii ČR

3. 5 Personální zajištění

Provoz školní družiny zajišťují:

vedoucí vychovatelka Lenka Martínková

vychovatelky školní družiny – Dagmar Niemczyková, Marta Pindorová, Ivana Szabóová.

Všechny vychovatelky i vedoucí vychovatelka školní družiny spolňují požadované pedagogické vzdělání.

3. 6 Spoluúčast rodičů

Zákonným zástupcům je umožněno jakýmkoliv způsobem spolupracovat se školní družinou, je brán zřetel na jejich názory a připomínky k práci učitelek. Mohou se zapojovat do společných akcí školní družiny. Někteří zákonní zástupci dle vlastních možností přispívají škole sponzorskými dary, které jsou využívány na nákup učebních pomůcek pro děti a na akce pořádané školní družinou pro děti.

3.7 Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

- Vypracování řádu školní družiny a jeho důsledné dodržování
- Vhodné stravování a dodržování pitného režimu
- Dodržování hygienických zásad (vhodné osvětlení , teplo, čistota, větrání)
- Prevence ochrany před úrazy
- Dodržování provozních řádů odborných učeben
- Dostupnost prostředků první pomoci
- Praktická dovednost vychovatelek poskytovat první pomoc
- Ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy

3.8 Kritéria přijetí dětí do školní družiny:

3.3.1 Věk dítěte – přednostně jsou přijímány mladší děti

3.3.2 Děti dojíždějící – místo bydliště

3.9 Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je otevřena žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i žákům talentovaným, žákům s mimořádným nadáním. Speciální pedagog ve spolupráci s třídním učitelem zjišťuje vzdělávací potřeby žáků a ve spolupráci s

poradenským zařízením zajišťuje odbornou diagnostiku. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Žáci se zdravotním postižením i žáci mimořádně nadaní jsou integrováni v rámci běžných tříd. Na základě odborného posudku poradenského pracoviště speciální pedagog, třídní učitel a další pedagogičtí pracovníci, ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, vytváří a realizují individuální vzdělávací plán (IVP). Struktura IVP vychází z platné právní úpravy, je doplněna v případě potřeby dohodou o formě podílu žáka a spolupráce se zákonnými zástupci. Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se řídí aktuálním klasifikačním řádem, který je součástí Školního řádu.

4. Organizace vzdělávání

Kapacita školní družiny je maximálně 150 dětí. Děti jsou podle věku rozděleny do jednotlivých oddělení. Provoz školní družiny zahrnuje i ranní výpravu, kterou děti mohou navštěvovat před vyučováním.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Vzdělávací cíle a záměry školní družiny

Vzdělávací cíle:

Naučit žáky smysluplně trávit volný čas

Naučit žáky nacházet vhodné řešení problémů běžného života

Vytvářít u žáků správné životní postoje, nalezení jeho místa ve společnosti a skupině

Vytvořit kladné citové vztahy k lidem a přírodě

Naučit žáky týmové spolupráci

Naučit žáky toleranci k druhým

Naučit žáky ochraně vlastního zdraví

Naučit žáky otevřené komunikaci

Vytvořit u žáků estetické vnímání a tvořivost

Rozvinout u žáků sebeovládání a sebekontrolu

5. 2 Metody a formy práce školy

Zájmové vzdělávání žáků probíhá formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, formou odpočinku, relaxací, výchovou, hrou, učením, individuální prací a motivačním projektem. Celoročně spolupracujeme se knihovnou na Havlíčkové ulici, základní školou, s mateřskou školou, s kinem Central Český Těšín, s DDM. Děti jsou zapojovány do výzdoby prostor školní družin, pravidelně spolupracujeme s ostatními školními družinami v Českém Těšíně formou společných akcí a výměnou zkušeností vychovatelek.

5.3 Projekty a jiné aktivity

5.3.1 Celodružinové

- Velikonoce
- Vánoce
- Den matek

5.3.2 Projekty v jednotlivých odděleních (alespoň 2 projekty během školního roku - délka konání viz aktuální situace)

5.3.3 Příležitostné akce:

- Besídky
- Slavnosti
- Výlety
- Víkendové akce

5.4 Formy práce

5.4.1 Spontánní aktivity:

- Pohybové aktivity při pobytu venku
- Spontánní hry v rámci ranního pobytu žáků a v tzv. „koncové“ družině, kdy jsou slučována oddělení

5.4.2 Odpočinkové a rekreační činnosti:

- Klidové činnosti po obědě
- Poslechové činnosti
- Individuální hry

- Soutěživé hry při pobytu venku nebo ve třídě
- Činnost v zájmových kroužcích

5.4.3 Příprava na vyučování:

- Didaktické hry
- Tématické vycházky
- Činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování
- Vypracovávání domácích úkolů

6. Vzdělávací oblast

6.1 Člověk a jeho svět

Místo, kde žijeme

- Poznávání nejbližšího okolí
- Organizace života v rodině, škole, městě
- Návštěva významných objektů města: policie, městský úřad, hasičská zbrojnice, pošta, knihovna, služby v místě bydliště
- Orientace v prostoru a čase (výlety a vycházky)
- Besedy o našem městě a jeho historii
- Dopravní výchova – bezpečnost na cestě do školy, při vycházkách – návštěvy dopravního hřiště, poznávání dopravních značek

Rozvíjené kompetence:

- Kompetence k učení:
 - Učí se sám učit – v učení postupuje systematicky, k učení vybírá a využívá vhodné metody, způsoby a strategie, vyhledává a třídí informace, pracuje s termíny, znaky a symboly.
 - Projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení – využívá získaných poznatků a dovedností v praxi, plánuje si vzdělávání a učení do budoucnosti.
- Občanské:
 - Respektuje jiné lidi – akceptuje přesvědčení a volbu druhých lidí.

- Chápe základní principy zákonů a společenských norem – chápe principy společenských norem a zákonů, uvědomuje si svá práva a povinnosti.
- Respektuje a chrání naše tradice, kulturní a historické dědictví – projevuje pozitivní postoj k umění, chrání kulturní a historické dědictví, aktivně se zapojuje do kulturních a sportovních aktivit.

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova:
 - Rozvoj schopnosti poznávání
 - Komunikace
 - Kreativita
 - Hodnoty, postoje, praktická etika
- Výchova demokratického občana:
 - Občanská společnost a škola

6.2 Lidé kolem nás

- Osvojování zásad společenského chování a jednání mezi lidmi
- Tolerance, empatie, vzájemná úcta k nejbližším, v rodině, spolužákům, učitelům a všem ostatním lidem
- Předcházení šikaně
- Dodržování pravidel stolování
- Televize, rozhlas, tisk

Rozvíjené kompetence:

- Kompetence komunikativní:
 - Umí naslouchat – naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí promluvám druhých lidí.
 - Komunikuje verbálně – vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně, formuluje a vyjadřuje své myšlenky v logickém sledu.
 - Aktivně se zapojuje do diskuse – navrhuje a obhajuje svůj názor, vyjadřuje svůj postoj k názorům a návrhům ostatních.
 - Účelně komunikuje s okolním světem – využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

- Kompetence sociální a personální:
 - Zapojuje se do spolupráce ve skupině – přijímá roli ve skupině a účinně spolupracuje s ostatními.
 - Spoluprací s ostatními upevňuje dobré mezilidské vztahy – efektivně spolupracuje s druhými lidmi.
 - Respektuje zkušenosti jiných lidí – akceptuje rady a zkušenosti druhých.
 - Řídí své jednání – vytváří si pozitivní představu o sobě, dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.
- Kompetence občanské:
 - Respektuje jiné lidi – akceptuje přesvědčení a volbu druhých lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení.
 - Chápe základní principy zákonů a společenských norem – chápe principy společenských norem a zákonů, uvědomuje si svá práva a povinnosti.
 - Respektuje a chrání naše tradice, kulturní a historické dědictví – projevuje pozitivní postoj k umění, chrání kulturní a historické dědictví, aktivně se zapojuje do kulturních a sportovních aktivit.

Průřezová témata:

- Multikulturní výchova:
 - Lidské vztahy
 - Princip sociálního smíru a solidarity
- Osobnostní a sociální výchova:
 - Seberegulace a sebeorganizace
 - Komunikace
 - Kooperace a kompetice
 - Řešení problému a rozhodovací dovednosti
- Mediální výchova:
 - Fungování a vliv médií ve společnosti

6.3 Lidé a čas

- Budování a dodržování správného režimu
- Vytváření pravidelných návyků
- Účelné využívání volného času a smysluplné volnočasové aktivity
- Uvědomění plynutí času (proměny lidí, věcí, měst, staveb a života)

Rozvíjené kompetence:

- Kompetence občanské:
 - Rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti – chrání své zdraví.

- Pracovní:
 - Adaptuje se na změněné pracovní podmínky – dodržuje bezpečnostní podmínky a pravidla, aktivně se zapojuje do pracovního procesu, efektivně přistupuje k výsledkům pracovní činnosti.

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova:
 - Psychohygiena
 - Seberegulace a sebeorganizace

6.4 Rozmanitosti přírody

- Změny v přírodě podle ročních období
- Ekologická výchova a ochrana přírody
- Péče o pokojivé rostliny
- Péče o domácí zvířata

Rozvíjené kompetence:

- Kompetence k učení:
 - Učí se sám učit – v učení postupuje systematicky, k učení vybírá a využívá vhodné metody, způsoby a strategie, vyhledává a třídí informace, pracuje s termíny, znaky a symboly.
 - Znalosti a poznatky propojuje s praxí – pozoruje a experimentuje.
 - Projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení – využívá získaných poznatků a dovedností v praxi, plánuje si vzdělávání a učení do budoucnosti.

- Kompetence občanské:
 - Rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti – chápe základní ekologické souvislosti, chrání životní prostředí, chrání své zdraví.

Průřezová témata:

- Environmentální výchova:
 - Základní podmínky života
 - Vztah člověka k prostředí
 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí

6.5 Člověk a jeho zdraví

- Poznávání sama sebe
- Bezpečný pobyt v přírodě
- Péče o zdraví a zdravotní prevence
- První pomoc při onemocněních a úrazech
- Osobní hygiena a čistota
- Zásady bezpečnosti při různých činnostech

Rozvíjené kompetence:

- Kompetence občanské:
 - Chová se zodpovědně v krizových situacích – rozpoznává krizové situace, nabízí účinnou pomoc.
 - Rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti – chápe základní ekologické souvislosti, chrání životní prostředí, chrání své zdraví.
- Kompetence pracovní:
 - Adaptuje se na změněné pracovní podmínky – dodržuje bezpečnostní podmínky a pravidla, aktivně se zapojuje do pracovního procesu, efektivně přistupuje k výsledkům pracovní činnosti.

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova:
 - Sebepoznání a sebepojetí
 - Psychohygienu
- Environmentální výchova:
 - Vztah člověka k prostředí

6.6 Umění a kultura

- Kultura chování, stolování a oblékání
- Vnímání krásna, světa a okolí
- Hudebně pohybové činnosti
- Rukodělné činnosti
- Výtvarné činnosti

Rozvíjené kompetence:

- **Kompetence komunikativní:**
 - Komunikuje neverbálně – vyjadřuje se pomocí základních výrazových prostředků neverbální komunikace – pomocí jednoduchých gest, mimiky, pantomimy, graficky zaznamenává pomocí krátkého textu a jednoduchých smluvených symbolů požadované informace nebo vlastní názory a postřehy, své pocity vyjadřuje výtvarně i pohybově.
- **Kompetence sociální a personální:**
 - Zapojuje se do spolupráce ve skupině – přijímá roli ve skupině a účinně spolupracuje s ostatními.
 - Spoluprací s ostatními upevňuje dobré mezilidské vztahy – efektivně spolupracuje s druhými lidmi.
 - Respektuje zkušenosti jiných lidí – akceptuje rady a zkušenosti druhých.
 - Řídí své jednání – vytváří si pozitivní představu o sobě, dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.
- **Kompetence občanské:**
 - Respektuje a chrání naše tradice, kulturní a historické dědictví – projevuje pozitivní postoj k umění, chrání kulturní a historické dědictví, aktivně se zapojuje do kulturních a pohybových aktivit.

- **Kompetence pracovní:**

- Adaptuje se na změněné pracovní podmínky – dodržuje bezpečnostní podmínky a pravidla, aktivně se zapojuje do pracovního procesu, efektivně přistupuje k výsledkům pracovní činnosti.
- Rozhoduje se o dalším vzdělávání a profesním zaměření – připravuje se na vlastní budoucnost, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova:
 - Komunikace
 - Kreativita

6.7 Informační a komunikační technologie

- Seznámení s počítačem a jeho funkcemi
- Seznámení s internetem
- Vyhledávání informací pomocí tisku a internetu
- Zpracování a využití získaných informací

Rozvíjené kompetence:

- Kompetence k učení:
 - Učí se sám učit – v učení postupuje systematicky, k učení vybírá a využívá vhodné metody, způsoby a strategie, vyhledává a třídí informace, pracuje s termíny, znaky a symboly.
 - Projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení – využívá získaných poznatků a dovedností v praxi, plánuje si vzdělávání a učení do budoucnosti.
- Kompetence komunikativní:
 - Komunikuje pomocí komunikačních a informačních prostředků a technologií – využívá komunikační a informační prostředky a technologie.
- Kompetence pracovní:
 - Rozhoduje se o dalším vzdělávání a profesním zaměření – rozvíjí své podnikatelské myšlení.

Průřezová témata:

- Mediální výchova:
 - Vnímání autora mediálních sdělení
 - Tvorba mediálních sdělení

7. Evaluace

Proces evaluace je hlavním těžištěm pro zkvalitnění procesu vzdělávání, forem a metod působení pedagoga na žáka. Realizuje se formou každodenního předávání informací mezi vychovateli, pedagogických porad, výroční zprávy, hospitace, systematické kontroly.

7.1 V evaluaci hodnotíme tyto oblasti:

- osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí
- naplňování cílů ŠVP
- podmínky vzdělávání – materiální, personální, aj.
- proces vzdělávání – každodenní práce pedagogů, zpětná vazba od žáků, pedagogické porady, hodnotící záznamy
- výchovné práce, srovnávání s očekávanými kompetencemi, vyhodnocování denních
- činností.

Hodnocení nemá být cílem, na jehož základě budou žáci rozděleni na úspěšné a neúspěšné, ale hodnocení je prostředkem k hledání optimálních cest ve vzdělávání jednotlivých dětí.

7.2 Pravidla evaluace

Hodnotíme ve vztahu k žákovi kvalitu jeho rozvoje, ve vztahu k pedagogům hodnocení kvality jejich práce, ve vztahu k sobě sebehodnocení pedagogické práce – pedagogové, řídicí práce vedení školy, činnost školní družiny, cíle ŠVP, dílčí programy, projekty včetně postupů a forem a metod, kterými školní družina plánované cíle naplňuje. Hodnotíme průběžně, vyhodnocujeme dle stanovených pravidel a za dodržování stanovených termínů.

7.3 Zdroje evaluace

Zdroji evaluace jsou rozhovory, konzultace, diskuse, pozorování, hospitace, analýza třídní a školní dokumentace, hodnotící zprávy, inspekční záznamy, hospitační zprávy.

Dalšími zdroji jsou výsledky hospitační činnosti, zájem rodičů o dění ve škole, zapojení všech zúčastněných do řízení školy, výsledky ČSI, kvalita spolupráce s ostatními partnery školy

7.4 Prostředky evaluace

Prostředky evaluace jsou sledování a vyhodnocování funkčnosti ŠVP vzhledem k zaměstnancům a žákům, průběžné vyhodnocování ŠVP, sledování a hodnocení kvality práce pedagogických zaměstnanců – kontrolní a hospitační činnost, sledování a hodnocení kvality nadstandardních aktivit, pololetní a roční hodnocení – porovnání průběhu a výsledků vzdělávání se vzdělávacími cíli ŠVP, kontroly dodržování vnitřních norem školy, pracovního a organizačního řádu školy a plnění pracovní náplně, kontroly vedení třídní a jiné svěřené dokumentace.

7.5 Kritéria pro hodnocení konkrétních pedagogických činností, autoevalvací

- soulad s cíli v RVP, smysluplnost a systematičnost
- motivace žáků k činnosti, přirozenost projevu, kvalita komunikace
- využití vlastní nápaditosti, aktivita v přípravě, využití pomůcek, jejich množství, kvalita
- střídání aktivit vzhledem k aktuální situaci, schopnost reagovat na změny

Přílohy ŠVP:

- celoroční plán činnosti
- vnitřní řád školní družiny
- rozvrh činnosti

Zpracovala: Lenka Martínková – vedoucí učitelka